

מפרט מבחן המיצ"ב במתמטיקה לכיתה ה', התשע"ג (2013)

- מפרט המבחן מבוסס על **תכנית הלימודים החדשה (2006) לכיתות א'–ה'**.
- המבחן כולל שאלות מסוגים שונים: שאלות סגורות (רב-בררה), שאלות פתוחות – כאלה שיש להן תשובה אחת וכאלה שיכולות להיות להן כמה תשובות – ושאלות שנדרשים בהן הנמקה או תיאור הדרך לפתרון. במבחן מופיעות גם "שאלות גדולות", שיש בהן כמה סעיפים ושנבדקים בהן כמה נושאים ומיומנויות.
- השאלות בנושאים השונים בודקות: הכרת מושגים ותכונות, הבנת יחסים ופעולות, יכולת חישוב בדרכים שונות, יכולת אומדן ותובנה מספרית ויכולת תרגום סיטואציות מילוליות לייצוגים מתמטיים. כמו כן, השאלות בודקות יכולת קריאה של נתונים מטבלה ומדיאגרמה.
- במבחן מופיעות שאלות ברמות חשיבה שונות:
  - שאלות שנבדקים בהן ידע וזיהוי של מושגים ושל עובדות.
  - שאלות שנבדקות בהן היכולת לבצע חישובים המבוססים על אלגוריתמים שגרתיים פשוטים ומורכבים.
  - שאלות שנבדקות בהן היכולת לקשר בין מושגים והיכולת להתאים מודל מתמטי לסיטואציה מילולית, ושאלות שיש למצוא בהן את הפתרון בדרכים המבוססות על תובנה חשבונית.
  - שאלות שנדרשים בהן ניתוח (אנליזה וסינתזה) ו/או חיפוש פתוח למציאת דרך פתרון ו/או חקר והנמקה.
- 30% משאלות המבחן הן שאלות מילוליות. השאלות המילוליות מופיעות בכל אחד מהנושאים הראשיים של המבחן. שאלות אלה הן בהקשר למציאות, ובהן על התלמידים לתרגם סיטואציות שונות מהמציאות למושגים/תכנים מתמטיים.
  - השאלות המילוליות בנושא "מספרים ופעולות – שברים פשוטים ועשרוניים" בודקות את משמעות השבר והשוואת שברים, ומשולבות בהן פעולות חיבור וחסור בשברים פשוטים ועשרוניים, ופעולת כפל שבר בשלם או במספר מעורב בשברים פשוטים.
  - השאלות המילוליות בנושא "גאומטרייה" כוללות שימוש בידע בכל אחד מנושאי המשנה בגאומטרייה.
  - השאלות המילוליות בכל הנושאים יכולות להיות חד-שלביות, דו-שלביות ורב-שלביות מכל הסוגים.
- מבין השאלות המילוליות יש שאלות שגרתיות, שאלות שאינן שגרתיות ושאלת חקר.
- השאלות בנושא "גאומטרייה" דורשות ראייה מרחבית, הכרת מושגים ותכונות וגאומטרייה חישובית.
- במבחן יש **פריטים אינטגרטיביים** המשלבים ידע ומיומנויות מנושאים שונים.
- אין להשתמש במחשבון או בכל חומר עזר אחר בשעת המבחן.

ראמ"ה: מדידה בשירות הלמידה

קריית הממשלה, דרך מנחם בגין 125, ת"ד 7222, תל-אביב מיקוד 67102
 טל 03-7632888, פקס 03-7632889 • rama@education.gov.il
 אתר ראמ"ה: <http://rama.education.gov.il>

מבחן המיצ"ב במתמטיקה לכיתה ה', עמוד 1 מתוך 4 עמודים

להלן רשימה מפורטת של הנושאים ושל המשקל היחסי שלהם:

משקל יחסי	נושאי משנה – פירוט	נושא ראשי
כ- 40%	<ul style="list-style-type: none"> ▪ משמעותיות שונות של השבר הפשוט (כולל ייצוג מספרים טבעיים ו-10' כשברים, מספרים מעורבים ושברים הגדולים מ-1) ▪ משמעות השבר העשרוני (כשבר שמכנהו 10 או 100) והבנה המתבססת על המבנה העשרוני ▪ מעבר משבר עשרוני לשבר פשוט ▪ שברים פשוטים על ישר-המספרים ▪ השוואת שברים פשוטים ועשרוניים ▪ שמות שונים לשבר פשוט, צמצום והרחבה ומעבר ממספר מעורב לשבר ▪ חיבור וחסור שברים פשוטים, מספרים מעורבים ושברים עשרוניים ▪ כפל שלם בשבר פשוט (כחיבור חוזר) 	<p>מספרים ופעולות – שברים פשוטים ועשרוניים</p>

משקל יחסי	נושאי משנה – פירוט	נושא ראשי
כ- 35%	<ul style="list-style-type: none"> ▪ הכרת מספרים "גדולים" והבנת המבנה העשרוני ▪ ישר-המספרים ▪ תרגילי חיבור ותרגילי חיסור בתחום האלפים (כולל משוואות) ▪ כפל (כולל כפל בעשרות ובמאות שלמות, כפל מספר דו-ספרתי או תלת-ספרתי במספר חד-ספרתי, וכפל מספר דו-ספרתי במספר דו-ספרתי) ▪ חילוק במחלק חד-ספרתי כשהמחולק הוא מספר דו-ספרתי או מספר תלת-ספרתי (כולל חילוק עם שארית) ▪ חילוק במחלק דו-ספרתי שהוא עשרת שלמה ▪ תכונות של מכפלות וסימני התחלקות ▪ סדר פעולות (כולל שימוש בסוגריים) ▪ שימוש בחוקי הפעולות: חילוף, קיבוץ ופילוג וחוקי ה-0 וחוקי ה-1 ▪ מספרים ראשוניים ומספרים פריקים ▪ משמעות שוויון ואי-שוויון, משמעות פעולות חשבון, קשר בין הפעולות, השפעת שינוי באחד ממרכיבי תרגיל, משמעות השארית בחילוק ▪ ייצוגים גרפיים של נתונים (דיאגרמות: עמודות ומקלות) ▪ חישוב ממוצע ותכונות הממוצע ▪ ניתוח סיכויים 	<p>מספרים ופעולות – מספרים טבעיים (כולל 0) וחקר נתונים</p>

אחוז יחסי	נושאי משנה – פירוט	נושא ראשי
כ- 20%	<ul style="list-style-type: none"> ▪ זוויות – זיהוי, שיום, מיון לזוויות חדות, ישרות וקהות והשוואה, אומדן מידות במעלות ▪ מקבילות ומאונכות ▪ מצולעים – חלקי המצולעים (כולל אלכסונים), מצולעים משוכללים ▪ משולשים – תכונות ומיון על פי צלעות ועל פי זוויות (ללא חישובי זוויות במשולשים), גובה במשולש ▪ מרובעים – ניתוח תכונות, מיון מרובעים וקשרי הכלה ביניהם, גובה במקבילות ▪ תיבות – חלקי תיבות, פריסות ▪ אורך, היקף, שטח, שטח פנים ונפח תיבות – שימוש ביחידות מידה מתאימות, חישובי היקפים ושטחים של מצולעים (מלבנים, מקבילות שאינן מלבנים, ומשולשים) 	<p>גאומטרייה כולל מדידות אורך, שטח ונפח</p>
כ- 5%	<ul style="list-style-type: none"> ▪ שימוש ביחידות מידה מתאימות למדידות משקל וזמן 	<p>מדידות משקל וזמן</p>